

Jasiński, Janusz

Dalsze uzupełnienie bibliografii polskich druków na Warmii 1800-1939

Komunikaty Mazursko-Warmińskie nr 4, 449-454

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Janusz Jasiński

DALSZE UZUPEŁNIENIE BIBLIOGRAFII
POLSKICH DROKÓW NA WARMII
1800—1939

W 1957 roku biskup Jan Obłąk opublikował po raz pierwszy bibliografię druków polskich na Warmii za lata 1800—1939¹. W następnym roku Władysław Chojnacki zgłosił szereg nowych pozycji², wywołując zarazem polemikę w sprawie dotyczącej zakresu tejże bibliografii. Niebawem Obłąk dorzucił jeszcze 50 druków do swojej bibliografii³. Obecnie, po kilkunastoletniej przerwie wyszukał jeszcze 87 nowych pozycji, głównie w zbiorach Ośrodka Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego i w Muzeum Mazurskim w Olsztynie⁴, wprowadzając zarazem nowy dział: *Ulotki propagandowe*. W dziale *Statuty i legitymacje* widzimy również nadruki na papierach firmowych. Ponadto uwzględnił grafikę z polskimi nadrukami. Wydaje się jednak, że w niektórych wypadkach dosyć szeroko potraktował pojęcie druków polskich na Warmii, m.in. zostały zaliczone do nich te druki, które były przeznaczone dla całej ludności polskiej w Niemczech, jak na przykład różnego rodzaju legitymacje i gazety wydawane przez Związek Polaków w Niemczech. Jeśli zaś *Słownik Łacińsko-Grecko-Polski* wydany przez Warmiaka, Franciszka Woelkego w Warszawie można uznać za „inicjatywę czynnika warmińskiego”, a stąd zaliczyć go do druku polskiego na Warmii, to z tych samych względów należało w bibliografii ująć również polskie dzieła „Warmijczyka”, Ignacego Pietraszewskiego.

A oto kilka jeszcze uwag, dotyczących niektórych pozycji, wyszukanych przez Obłąka. Wydaje się, że Autor zbyt poważnie odniósł się do „Gazety Kwietniowej”, nazywając ją „ciekawą inicjatywą”. Słusznie zauważył Jan Chłosta, że był to zwykły żart primaaprilisowy⁵. Jankowski, który opisał podróż do Rzymu w 1933 roku miał na imię Wacław a nie Władysław, zresztą na karcie tytułowej widnieje tylko litera W. Poza tym Obłąk nie podał dokładnie tytułu tej książeczki, opuścił mianowicie przed słowem „Pielgrzymka” wyraz „Pierwsza”. Wymieniając trzy druczki: *Do Boga, bo trwoga*; *Wojna w Europie i Pocalowanie ran Pana Jezusowych na Wielki Piątek* (wszystkie wydane w 1914 roku w Olsztynie) nie ujawnia Obłąk autora

¹ J. Obłąk, *Wykaz polskich druków na Warmii za lata 1800—1939*, Komunikaty Mazursko-Warmińskie, 1957, nr 1, ss. 50—61; nr 2, ss. 112—127.

² W. Chojnacki, *Uzupełnienie do „Wykazu polskich druków na Warmii ks. J. Obłąka”*, Komunikaty Mazursko-Warmińskie, 1958, nr 1, ss. 85—96.

³ J. Obłąk, *Uzupełnienie do „Wykazu polskich druków na Warmii za lata 1800—1939”*, Komunikaty Mazursko-Warmińskie, 1958, nr 3, ss. 312—318.

⁴ J. Obłąk, *Nowe uzupełnienie „Wykazu polskich druków na Warmii za lata 1800—1939”*, Studia Warmińskie, t. 11, 1974, ss. 549—562.

⁵ J. Chłosta, *Zarys dziejów dodatków do „Gazety Olsztyńskiej” w latach 1921—1939*, Komunikaty Mazursko-Warmińskie, 1974, nr 1, ss. 22—23.

tych wierszy. Jak widać z innego druczku, który zebrał wymienione wiersze w jedną całość, był nim Andrzej Samulowski. Wiersz pierwszy podpisał: „Asam”, wiersz drugi: „Asam, Warmiak” i wiersz trzeci: „Andrzej”. Drucezek ten znajduje się w posiadaniu Andrzeja Samulowskiego z Olsztyna. Obłąk wyraża przypuszczenie, że autorem wiersza *Prośba do Matki Boskiej*, wydrukowanego na odwrocie obrazka gietrzwałdzkiego jest Samulowski. Można tu postawić kropkę nad i, ponieważ autorstwo Samulowskiego potwierdziła jego córka, Waleria Lewandowska⁶.

Poniżej zestawiam dalsze druki polskie na Warmii, nie znane biskupowi Obłąkowi wraz z podaniem miejsca ich przechowania lub źródła informacji o nich. Starałem się je uszeregować chronologicznie, na końcu wyodrębniłem te druki, których okresu powstania nie udało się mi nawet w przybliżeniu ustalić⁷. Podzielim pogląd Obłąka, że rozproszone dotychczas wykazy druków polskich na Warmii należałoby już wydać w jednej, odrębnej całości.

1. Regulamen albo przepisy w podeymowaniu w kwaterunkach rekrutów, rezerwistów i landwerzystów podczas powołania i rozpuszczania. Drukarnia Haricha w Olsztynie [ok. 1844].
Infor.: *Allensteiner Kreisblatt*, 1855, nr 37 z 15 IX, s. 216.
2. Przepis, jak się ubronić zarazy na bydło i jak ją uhamować. Drukarnia Haricha w Olsztynie [ok. 1856].
Infor.: *Allensteiner Kreisblatt*, 1856, nr 9 z 1 III, s. 83.
3. Pieśń pokutna. Na pamiątkę ś. Misysi odbytej 1857 w Olsztynie i Wartemborku. Nakład A. Haricha w Olsztynie [ok. 1857].
Infor.: *Allensteiner Kreisblatt*, 1858, nr 1 z 2 I, s. 3.
4. Droga krzyżowa, czyli obchód Stacyi. Drukarnia Haricha w Olsztynie [ok. 1880].
Infor.: *Allensteiner Zeitung*, 1880, nr 11.
5. Pielgrzym. Kalendarz Katolicko-Polski dla Prus Zachodnich, Wielkiego Księstwa Poznańskiego, Śląska i Warmii na rok zwyczajny 1886. Pelplin. Nakładem i czcionkami E. Michałowskiego, 16°, s. 200, XXVIII, nłb. 2. Egz. w Książnicy Miejskiej im. M. Kopernika w Toruniu.
6. Pielgrzym. Kalendarz Katolicko-Polski dla Prus Zachodnich, Wielkiego Księstwa Poznańskiego, Śląska i Warmii. Na rok zwyczajny 1887. Pelplin. Nakładem E. Michałowskiego. Drukiem W. Fiałka w Chełmnie, 16°, s. XCVI, 128.
Egz. w Książnicy Miejskiej M. Kopernika w Toruniu.
7. Chełmiński kalendarz dla Wiarusów Prus Zachodnich, Warmii, W. Księstwa Poznańskiego i Szląska na rok przestępny 1888. Chełmno (z 2 obrazkami). Nakład i druk Fiałka, s. XCVI, 128.
Infor.: *Katalog wydawnictw W. Fiałka*.
8. Chełmiński kalendarz dla Wiarusów Prus Zachodnich, Warmii, W. Ks. Poznańskiego i Szląska na rok 1889 (z 2 obrazkami).
Infor.: *Spis książek nakładowych drukarni W. Fiałka w Chełmnie*.
9. Chełmiński kalendarz dla Wiarusów Prus Zachodnich, Warmii, W. Ks. Poznańskiego i Szląska na rok 1890.
Infor.: *Verlagsverzeichnis von W. Fiałek in Cuth W.-Pr.*
10. Chełmiński kalendarz dla Wiarusów Prus Zachodnich, Warmii, W. Ks.

⁶ Zbiory Andrzeja Samulowskiego z Olsztyna.

⁷ Za pomoc w wyszukaniu szeregu nieznanych druków składam podziękowanie dr. Janowi Chłóście, mgr Zofii Januszkiewicz, mgr Halinie Keferstein oraz mgr Janinie Wydorskiej.

- Poznańskiego i Śląska na rok 1891. Z obrazkami.
Infor.: *Spis książek znajdujących się na składzie u W. Fiałka w Chełmnie.*
11. Chełmiński kalendarz dla Wiarusów Prus Zachodnich, Warmii, W. Ks. Poznańskiego i Śląska na rok 1892. Infor.: *Verlags- und Lager-Verzeichniss 1891—1892 von W. Fiałek in Culm W.-Pr.*
 12. Chełmiński kalendarz dla Wiarusów Prus Zachodnich, Warmii, W. Ks. Poznańskiego i Śląska na rok 1893 (z obrazkami kolorowymi). Infor.: *Spis książek znajdujących się na składzie u W. Fiałka w Chełmnie.*
 13. Andrzej Samulowski: Kochanej kuzynce pannie Anastazji w Mikołowie na pamiątkę ślubu d. 24 stycznia 1893, cm 46×13, s. nłb. 2. Egz. w posiadaniu Andrzeja Samulowskiego (wnuka) z Olsztyna.
 14. Podręcznik dla Bractwa Najśw. Sakramentu Ołtarza, ustanowionego w parafiach Biskupstwa Warmińskiego. Za pozwoleniem władzy Biskupiej. Brunsberga 1893. Nakładem drukarni Gazety Warmińskiej (J. A. Wicherch). Drukiem E. Buchholza w Olsztynie, 16°, s. 32. J. Oblak, *Wykaz polskich druków*, s. 125, poz. 21 wymienia podobną pozycję, ale istnieją drobne różnice na karcie tytułowej, stąd są to 2 różne wydania z 1893 r. Egz. w Muzeum Mazurskim.
 15. Chełmiński kalendarz dla Wiarusów Prus Zachodnich, Warmii, W. Ks. Poznańskiego i Śląska na rok 1894 (z obrazkami). Infor.: *Spis książek znajdujących się na składzie u W. Fiałka w Chełmnie.*
 16. Andrzej Samulowski: Walec weselny [Olsztyn 1895], cm 27×10, s. nłb. 2. Jest to odbitka z „Gazety Olsztyńskiej”. Egz. w posiadaniu Andrzeja Samulowskiego z Olsztyna.
 17. Pamiątka Ofiary Mszy św., którą odprawił ks. Jakob Mayska 30 I 1899 w kościele parafii w Bartągu. 16°, s. nłb. 2. Na odwrotnej stronie wizerunek Chrystusa. Egz. w Muzeum Mazurskim.
 18. Cztery nowenny i modlitwy do Matki Boskiej łaskami słynącej zastosowane na niektóre Jej uroczystości. Gietrzwałd (1899). Nakładem księgarzni katolickiej A. Samulowskiego. Wydanie trzecie, 16°, s. 30. Egz. w Bibliotece Narodowej w Warszawie.
 19. Pieśni o Najświętszej Maryi Pannie Gietrzwałdzkiej. Nakład i własność księgarzni A. Samulowskiego w Gietrzwałdzie [ok. 1902], 16°, s. 26. Część pieśni autorstwa A. Samulowskiego. Egz. w Bibliotece Narodowej w Warszawie.
 20. Książeczka jubileuszowa. Nauki i modlitwy na jubileusz roku 1901. Ułożył kapłan dyecezyi warmińskiej. Za pozwoleniem najprzew. ks. Biskupa warmińskiego. Infor.: *Gazeta Olsztyńska*, 1901, nr 60 z 21 V.
 21. Sześć pieśni o św. Annie. Nakładem i drukiem „Gazety Olsztyńskiej” [ok. 1903]. Infor.: *Gazeta Olsztyńska*, 1903, nr 90 z 1 VIII.
 22. Mapa wojny rosyjsko-japońskiej. Dodatek do nr 36 „Gazety Olsztyńskiej”, 1904. Drukiem i nakładem „Gazety Olsztyńskiej”, 8°, s. nłb. 2. Egz. w Bibliotece Ukrainkiej Akademii Nauk we Lwowie.
 23. Nadwiślanin. Ilustrowany Katolicki Kalendarz Polski na Rok Pański 1905 dla Mazurów, Warmiaków, Poznaniaków i Ślązaków, dla wszystkich naszych rodaków. Grudziądz. Nakładem Wydawnictwa Dziel Katolickich G. Jal-kowskiego tow. akc., 16°. s. 88. Egz. w Bibliotece Warmińskiego Seminarium Duchownego „Hosianum” w Olsztynie.
 24. Walenty Barczewski: Jezus, Maria i Józef. Książka do nabożeństwa (wydanie dla Warmii) z dodatkien pieśni kościelnych na cały rok, zestawionych przez ks. prob. ... Drukiem „Gazety Olsztyńskiej” [ok. 1906].

- Infor.: Gazeta Olsztyńska, 1906, nr 37 z 27 III.
25. Ratuj duszę swoją za każdą cenę. Na Pamiątkę Misyi Świętej odprawionej w Wielkim Klebarku Pr./W. od 19 do 26 maja 1907 r. przez Wiel. OO. Franciszkanów O. Korneliusza, O. Zefiryń, O. Flawiana. Czcionkami Gazety Szląskiej Ludowej w Wrocławiu, 16°, s. nłb. 4.
Egz. w Muzeum Mazurskim.
26. [Papier firmowy]: „Gazeta Olsztyńska” pismo dla ludu polsko-katolickiego na Warmii. Wychodzi co wtorek, czwartek i sobotę. Olsztyn, dnia... 190... [ok. 1908].
Egz. w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Bydgoszczy, Archiwum Sikorskich, sygn. 21.
27. Najświętsza Panna Marya objawiona w Gietrzwałdzie 1877 r. Heilige Jungfrau Maria Dietrichswalde. Nakładem A. Samulowskiego. Nachdruck verboten. cm 52×39 [1909].
Jest to obraz Matki Boskiej Gietrzwałdzkiej, poniżej kościół w Gietrzwałdzie, cmentarz, kałużka, kłon z Matką Boską i grupka kłęczących osób. Malował przypuszczalnie syn, Władysław Samulowski.
Egz. w posiadaniu Andrzeja Samulowskiego z Olsztyna.
28. [Papier firmowy]: Wydawnictwo i redakcja „Gazety Olsztyńskiej” pisma dla ludu polsko-katolickiego na Warmii. Wychodzi co wtorek, czwartek i sobotę. Olsztyn, d... 19... [ok. 1910].
Egz. w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Bydgoszczy, Archiwum Sikorskich, sygn. 21.
29. Andrzej Samulowski: Na dzień ucztu weselnej u państwa Biegałów w Gietrzwałdzie dnia 14 listopada 1910, cm 24×15, s. nłb. 2.
Jest to odbitka z „Gazety Olsztyńskiej”.
Egz. w posiadaniu Andrzeja Samulowskiego z Olsztyna.
30. O Najświętsza Panno Maryo Częstochowska ratuj nas! Dodatek do nr 109 [1910] „Gazety Olsztyńskiej”. Wykon. Zakł. Ziółkowskiego i Sp. w Pieszawie, cm 25,5×18,5, s. nłb. 2.
- Jest to nadruk pod obrazem MB Częstochowskiej.
Egz. w Muzeum Mazurskim.
31. [Andrzej Samulowski]: Do Boga bo trwoga; Pocałowanie ran Pana Jezusowych na Wielki Piątek; Wojna w Europie. Odbitka z „Gazety Olsztyńskiej” [1914], 8°, s. 8.
Egz. w posiadaniu Andrzeja Samulowskiego z Olsztyna.
32. Panie nie jestem godzien.
... przyjął pierwszą Komunię św. w kościele parafialnym w Wartemborku dnia 8 go Lipca 1917 r., cm 35×26, s. nłb. 2.
Jest to pamiątka pierwszej Komunii św. z rycinami religijnymi.
Egz. w Muzeum Mazurskim.
33. Pamiątka z Gietrzwałdu. W czterydziesiąt rocznicę obławień [!] Matki Boskiej w Gietrzwałdzie. Nakładem A. Samulowskiego w Gietrzwałdzie [1917], cm 9,5×5,5, s. nłb. 2.
Jest to obrazek przedstawiający na dole źródełko, na górze kapliczkę, Matkę Boską na kłonic oraz kościół w Gietrzwałdzie.
Egz. w posiadaniu Władysława Ogrodzińskiego z Olsztyna.
34. Ustawy Towarzystwa Ludowego w... Gdańsk 1919, 16°, s. nłb. 16.
Towarzystwa Ludowe licznie zakładano na Warmii przed plebiscytem.
Egz. w Muzeum Mazurskim.
35. Ustawy Towarzystwa Ludowego w...
Człowiek p... wstąpił d...
Pelplin 1919, Czcionkami drukarni „Pielgrzyma”, 16°, s. nłb. 16.
Egz. w posiadaniu rodziny Lengowskich w Zieleniaku pod Olsztynem.
36. X. Galant: Modlitwa do Najdroższej Krwi. Drukiem „Gazety Olsztyńskiej”, 1921, cm 8,2×6,5, s. nłb. 4.
Egz. w Muzeum Mazurskim.
37. Ratuj duszą swoją za każdą cenę! Jeżeli w grzechu śmiertelnym umrzesz na wieki w piekle gorzeć będziesz. Na pamiątkę Misyi Świętej w Kościele parafialnym w Wartemborku od 28 go maja do 13 ego czerwca 1921, 16°, s. 4.

- Egz. w Muzeum Mazurskim.
38. „Gość Niedzielny”. Tygodnik powieściowy dla ludu polskiego. Dodatek do „Gazety Olsztyńskiej”. Nr 1, Olsztyn, dnia 1-go stycznia 1921 r. Pod redakcją Ludwika Łydko. 2^o, s. nlb. 2.
Egz. w Ośrodku Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego.
39. Związek Polaków w Prusach Wschodnich. Dzielnica IV Związku Polaków w Niemczech. Legitymacja związkowa Nr. ...
Pan... z... powiat... jest członkiem Związku Polaków w Niemczech Sekr. Jen... Sekr. obwodowy... podpis Sekretarza...
Wstąpił dnia... 1923 r. 16^o, s. nlb. 4.
Egz. w Muzeum Mazurskim.
40. Dodatek nadzwyczajny do „Gazety Olsztyńskiej”. „Pokraka”. Humorystyczne pismo wyborcze. Nakładem Komitetu Wyborczego w Olsztynie [1924], 4^o s. 8.
Egz. w Ośrodku Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego.
41. „Pokraka”. Humorystyczne pismo wyborcze. Nakładem Komitetu Wyborczego w Olsztynie [1924], s. 4^o, s. 8.
Egz. w Ośrodku Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego.
42. Pamiątka Ofiary pierwszej Mszy św., którą odprawił ks. Feliks Wiczorek w kościele parafialnym w Butrynach dnia 11-go lutego 1925 r., 16^o, s. nlb. 2.
Na odwrocie wizerunek kapłana odprawiającego Mszę św. i napis niemiecki.
Egz. w Muzeum Mazurskim.
43. Kto rządzi ludem polskim na Warmji? Druk. Gazeta Olsztyńska Allenstein [ok. 1929], 8^o, s. nlb. 4.
Ulotka wyborcza Polskiej Partii Ludowej.
44. [Papier firmowy]: Związek Towarzystwa Młodzieży w Prusach Wschodnich. Sekretariat główny w Olsztynie na Warmji. Sekretariat na Warmię w Olsztynie na Warmji. Sekretariat na Powiśle w Podstolinie, Ziemia Malborska. Sekretariat na Mazury w Szczytnie na Mazurach. Sekretariat Główny. Allenstein Ostpr. (Olsztyn) Joachimstrasse 8. Konto: Bank Ludowy w Olsztynie. Telefon No 2596 [ok. 1930], cm 23×20.
Egz. w Ośrodku Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego.
45. Ludwik Stasiak: Brandenburg kraina słowiańskich mogił. Przedmową zaopatrzył St. Pazurkiewicz. Olsztyn 1932. Druk. „Gazeta Olsztyńska”, 8^o, s. 332, nlb. 2.
Egz. w posiadaniu Edwarda Martuszewskiego z Olsztyna.
46. Nasza Poradnia. Gospodarcza — Prawna — Podatkowa. Dodatek do „Gazety Olsztyńskiej” [w 1. 1932—1936], 4^o, s. 4.
Kilka numerów w Muzeum Mazurskim.
47. Antoni Macoszek: Pan Jezus na krzyżu w kościele Panny Maryi w Gdańsku. Okrzyżowanego Żyda (Napisał ks. ...), przełożył Ignacy Świeży. Dwie powieści. Olsztyn 1933. Druk. „Gazeta Olsztyńska”, 8^o, s. 120.
Egz. w Bibliotece Narodowej w Warszawie.
48. Z okazji uroczystości pierwszej Mszy św. naszego brata i szwagra Alojzego Malewskiego, który w dniu 29-go czerwca otrzyma święcenia kapłańskie w Krakowie a w dniu 4 lipca br. odprawi pierwszą Mszę św. w kościele parafialnym w Bartągu, odbędzie się uroczystość rodzinna na którą jak najuprzejmiej zapraszamy. Jondorf, w czerwcu 1933 r. Józef Malewski z żoną, cm. 17×13, s. nlb. 2.
Egz. w Muzeum Mazurskim.
49. Gielgud Val: Stara Szabla (Black Gallantry). Przekład autoryzowany z angielskiego. Drukiem: „Gazety Olsztyńskiej” w Olsztynie 1934. Dodatek powieściowy do „Gazety Olsztyńskiej”. Przedruk wzbroniony, cm. 23,5×15,8.
Egz. w Muzeum Mazurskim (defekt, tyłko 16 stron).
50. Rolnik. Bezpłatny tygodniowy doda-

- tek [„Gazety Olsztyńskiej”?] dla spraw rolniczych, pszczelarskich ogrodniczych oraz hodowli ptactwa domowego [1935], 4^o, s. 4.
Egz. w Muzeum Mazurskim.
51. Kalendarz kieszonkowy 1938. Bank Ludowy e.G.u.H. Olsztyn (Allenstein Ostpr.) Bahnhofstr. 87. Rok założenia 1911. Telefon 2971. Druk: Sztandar Polski G.m.b.H. Herne, 16^o.
Egz. zdefektowany w Muzeum Mazurskim.
52. Widok z Gietrzwałdu. Ansicht von Dittrichswalde. Pocztówka — Postkarte. Nakładem A. Samulowskiego w Gietrzwałdzie. Verlag v. A. Samulowski in Dietrichswalde, cm 15×10.
Egz. w posiadaniu Andrzeja Samulowskiego z Olsztyna.
53. Pocztówka. Nakładem A. Samulowskiego w Gietrzwałdzie, Druk. Tor. cm 15×10.
Egz. w posiadaniu Władysława Ogrodzińskiego z Olsztyna.
54. Objawienie Najświętszej Panny Maryi w Gietrzwałdzie 1877 r. Nakładem Th. Orzechowskiego w Jabłonie, cm 12×8,4, s. 4.
Na str. 2 i 3 modlitwa różańcowa, na str. 4 modlitwa do Najśw. Maryi Panny o zdrowie.
Egz. w posiadaniu Władysława Ogrodzińskiego z Olsztyna.
55. Pamiątka z Gietrzwałdu, cm. 13×7, s. nlb. 2.
- Obrazek przedstawiający Matkę Boską, poniżej kościoł w Gietrzwałdzie z procesją.
Egz. w Muzeum Mazurskim.
56. Pamiątka z Gietrzwałdu, 16^o, s. nlb. 2. Widok kościoła w Gietrzwałdzie, po bokach 2 modlitwy.
Egz. w Muzeum Mazurskim.
57. Pamiątka z Gietrzwałdu, cm 9,3×5,8, s. nlb. 2. Obrazek przedstawiający Matkę Boską wśród aniołków, poniżej kościoł w Gietrzwałdzie, cmentarz i Matka Boska na klonie.
Egz. w Ośrodku Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego.
58. [Objawienie św.] Józefa [?] w Gietrzwałdzie, 2^o.
Obraz przedstawiający św. Józefa z Dzieciątkiem i kościół w Gietrzwałdzie.
Egz. w Muzeum Mazurskim.
59. Cudowny obraz Matki Boskiej w Świętej Lipce. Wyd. w Poznaniu, Pilczek i Putiatycki, 2^o.
Obraz przedstawiający Matkę Boską z Dzieciątkiem oraz kościół w Św. Lipce.
Egz. w Muzeum Mazurskim.
60. Kościół i klasztor w Gietrzwałdzie. Kirche u. Kloster in Dietrichswalde. Nakładem A. Samulowskiego w Gietrzwałdzie. Verlag von A. Samulowski [około 1912 roku].
Pocztówka kolorowa, malowana ręcznie[?]
Egz. w posiadaniu Edwarda Martuszewskiego z Olsztyna.

WEITERE ERGÄNZUNGEN ZUR BIBLIOGRAPHIE DER POLNISCHEN
DRUCKE IM ERMALAND IN DEN JAHREN 1800—1939

Zusammenfassung

Jan Obłąk veröffentlichte zum ersten Male 1957 den „Wykaz polskich druków na Warmii za lata 1800—1939” (Verzeichnis der polnischen Drucke im Ermland für die Jahre 1800—1939) (in: Komunikaty Mazursko-Warmińskie, 1957, Nr. 1 und 2). Im Jahre 1958 hat Władysław Chojnacki eine Ergänzung zu dem Verzeichnis von Obłąk veröffentlicht, und der letztere hat selbst 50 neue Titel gefunden. Im Jahre 1974 hat Jan Obłąk in den „Studia Warmińskie” (Ermländische Studien), Nr. 11, weitere 87 polnische ermländische Drucke verzeichnet. Die vorliegende Zusammenstellung bildet eine weitere Ergänzung der polnischen Drucke im Ermland für die Jahre 1800—1939 und enthält 60 Titel, die für Jan Obłąk unbekannt waren.

Übers. Jerzy Serczyk